

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 38

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-145/2017/2
Datum: 27. 4. 2017
Zveza: 092-89/2017/1

Zadeva: Odgovor na predlagam.vladi.si predlog 8160-89: Povečanje vsebin na volitvah

Spoštovani,

Na predlog uporabnika spletnega orodja predlagam.vladi.si »*Predlagam, da se uvede drugačen sistem sprejemanja določenih zakonov, kot je to praksa v Švici. Na letnih volitvah državljani glasujejo za ali proti zakonom, ki naj bi jih vlada sprejela. To bi sicer vključevalo ustavne spremembe vendar nekje je treba začeti. Moj predlog je odziv na dodatna pooblastila redarjev. Vlada ni poskrbela za primerno izšolanje redarjev za uporabo fizične sile, kar je v javnosti priznala tudi gospa, ki je že 18 let mestna redarka v MOL. Za redarje, ker niso policisti, bi moral v primeru uporabe sile veljati člen zakona, ki opredeljuje silobran. Silobran dovoljuje, da odvrnemo istočasni protipravni napad zoper sebe ali koga drugega. To pomeni, da lahko kdorkoli, redar ali državljan, reši neko osebo pred poškodbami s strani tretje osebe. Predlagam, da vlada preneha samovoljno odobravati zakone s katerimi se državljani množično ne strinjamo. Vlada mi morala služiti ljudem, ne sama sebi. Vlada bi morala upoštevati voljo vseh volivcev, ne volje določene peščice ljudi.*«, podajamo naslednji odgovor:

Uporabnik predlaga okrepitev neposredne participacije državljanov v javno-političnem procesu po vzoru Švice in sicer v obliki referendumu o določenih zakonih, ki jih sprejme vlada. Nadalje na pobudo ostalih uporabnikov spletnega orodja predlagam.vladi.si predlog dodatno dopolnjuje s predlogom, da »*Vlada predlaga nek zakon in ga želi odobriti (Ta zakon nima stanja urgentnosti kot npr. kak zakon o zaostitvi azilne zakonodaje ali kak nujen gospodarski ukrep. Gre za zakone, kot na primer tisti o povečanju pravic istospolnim parom, pa tisti o arhivih...) vendar tega vlada ne more izvesti brez referendumu, ki se zgodi recimo vsako leto recimo 26. decembra (datum razglasitve rezultatov plebiscita v letu 1990) in 26. junij (slavnostna razglasitev deklaracije o neodvisnosti Slovenije).*«

V skladu s Ustavo Švicarske konfederacije¹ je neposredna participacija državljanov možna v okviru obvezujočega referendumu, fakultativnega oz. neobvezujočega referendumu in pa v okviru državljanske iniciative. S pobudo uporabnika sta povezana predvsem slednja, saj se obvezujoči referendum nanaša na spremembe in dopolnitve zvezne ustave, ki morajo biti potrjene na nacionalnem referendumskem glasovanju.

¹ Federal Constitution of the Swiss Confederation dostopno na <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19995395/index.html>, 27. 4. 2017

Oba instituta, fakultativni referendum kot tudi državljanska iniciativa, sta izvedena na pobudo državljanov. Če skupina volivcev odloči, da se ne strinja z določenim zakonom, ki ga je sprejel parlament, ima možnost, da postavi ta predlog na glasovanje. V primeru, da pobudnik zbere 50 000 podpisov, se izvede neobvezujoč referendum. Državljeni imajo tudi pravico predlagati predloge zakonov v okviru državljanske iniciative. Če določen predlog dobi podporo 100 000 volivcev, se razpiše referendum.

Prav v konceptu državljanske pobude se predlog ureditve, kot ga predlaga uporabnik, bistveno razlikuje od švicarskega modela. Uporabnik predlaga t.i. »top-down« pristop referenduma, ko vlada predloge predpisov predloži na glasovanje v fazi, ko je predlog predpisa že pripravljen. Predlog je v popolnem nasprotju z bistvom neposredne demokracije, ki daje moč ljudem, kjer odločitve pa niso sprožene ali kontrolirane s strani javno-političnih akterjev.

Ustava Republike Slovenije² določa, da »Državni zbor razpiše referendum o uveljavitvi zakona, ki ga je sprejel v primeru, če to zahteva vsaj 40 000 volivcev. /.../ Referenduma ni dopustno razpisati: o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odpravi posledic naravnih nesreč /.../, o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah /.../, o zakonih o ratifikaciji mednarodnih pogodb /.../, o zakonih, ki odpravljajo protiustavnosti na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin«.

Pomemben korak k neposredni demokraciji predstavljajo spremembe Ustave Republike Slovenije leta 2013³, ko ima pravico do sklica zakonodajnega referenduma ljudstvo z enakimi pogoji kot prej (40.000 volivcev), parlament pa je to pravico izgubil. Od leta 1996 do leta 2013 je bilo izvedenih 19 referendumov⁴, velika večina je bila sklicana s strani poslancev. Od leta 2013 sta bila sklicana 2 referenduma kar kaže, da do danes ljudstvo še ni pogosto uporabljalo sredstva neposredne demokracije. Pri tem se ni mogoče izogniti vprašanju splošne želje in pripravljenosti do participacije ljudstva v primerjavi med Švico in Slovenijo. V Švici je bilo od leta 1848 do 2017 sprejetih zgolj 22 od 209⁵ ljudskih iniciativ in kljub temu, da je bilo 9 od 10 ljudskih iniciativ zavrnjenih, se konstantno pojavljajo nove. Za primerjavo, v Sloveniji je bilo med letoma 1996 in 2013 izvedenih dvanajst nacionalnih referendumov z udeležbo med 10,98% in 37,9%.

Pri tem je potrebno izpostaviti tudi, da postopek predstavlja velik finančni zalogaj ne le z vidika izvedbe referenduma, ampak tudi za pobudnike. Statistika kaže, da so pobudniki v povprečju za uspešno pobudo vložili okvirno 100 000 frankov (cca 92.000 eur) brez stroška oglaševanja⁶.

Zavedati se je potrebno tudi, da imajo le redki dovolj časa, znanja in volje za ukvarjanje z vsemi relevantnimi vprašanji družbe. Neposredna demokracija od državljana zahteva široko informiranost in obveščенost o vseh družbeno pomembnih tematikah npr. s področja energetike, kmetijstva, industrije, notranjih zadev, kot tudi uslužbenskega sistema v javnem sektorju. Z uvedbo sistema, kot ga predlaga uporabnik bi lahko tvegali, da javno-politični prostor postane ujetnik pred referendumskih kampanj, saj bi po predlaganem sistemu referendumsko glasovanje potekalo dvakrat letno.

Uporabnik navaja tudi konkretni primer, t.j. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o občinskem redarstvu⁷, ki ga je Državni zbor sprejel 14.2.2017.

Predlog predpisa, ki sodi v pristojnost Ministrstva za javno upravo, je bil dne 10.5.2016 objavljen na spletnem naslovu e-uprava: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi->

² Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. [33/91-I](#), [42/97](#) – UZS68, [66/00](#) – UZ80, [24/03](#) – UZ3a, 47, 68, [69/04](#) – UZ14, [69/04](#) – UZ43, [69/04](#) – UZ50, [68/06](#) – UZ121,140,143, [47/13](#) – UZ148, [47/13](#) – UZ90,97,99 in [75/16](#) – UZ70a) dostopno na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>, 27. 4. 2017

³ Ustavni zakon o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije (UZ90,97,99) dostopno na <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2013-01-1779?sop=2013-01-1779>, 27. 4. 2017

⁴ Državna volilna komisija dostopno na <http://www.dvk-rs.si/index.php/si/arhiv-referendumi>, 27. 4. 2017

⁵ Federal Statistical Office dostopno na <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/politics.html>, 27. 4. 2017

⁶ Paul Ruppen: Direct Democracy in Switzerland dostopno na <http://www.iniref.org/swiss-dd.html>, 28. 4. 2017

⁷ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 9/17)

predpisov/predlog-predpisa.html?id=7049 z možnostjo podajanja komentarjev do vključno 15. 6. 2016. Do konca določenega roka za podajo mnenj oziroma komentarjev javnosti, torej do 15. 6. 2016, je ministrstvo prejelo štiri odzive. Pri tem je pomembno, da so državljani, strokovna javnost, zainteresirana javnost, nevladne organizacije in občine imele priložnost sodelovati pri pripravi vsebine predpisa in ne zgolj potrditev ali zavrnitev predloga, kot bi se zgodilo v primeru implementacije sistema, kot ga predlaga uporabnik.

Za strokovno usposabljanje občinskih redark in redarjev, za njihovo obdobjno izpopolnjevanje in preskus znanja je pristojna Policijska akademija Generalne policijske uprave. Pravilnik o strokovnem usposabljanju, obdobjnem izpopolnjevanju ter preizkusu znanja občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 48/2014) določa program in čas strokovnega usposabljanja ter način opravljanja preizkusa znanja za opravljanje nalog občinskega redarstva, program in način obdobjnega izpopolnjevanja ter vsebino in način vodenja evidence usposabljanja in izpopolnjevanja, opravljenih preizkusov in izdanih potrdil o usposobljenosti, imenovanje komisij za opravljanje preizkusov znanja in plačilo stroškov strokovnega usposabljanja, preizkusa znanja ter obdobjnega izpopolnjevanja. S strokovnim usposabljanjem in preizkusom znanja se občinski redar pripravnik usposobi in pripravi za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva, uporabo pooblastil občinskega redarja in ravnanje z napravami ter tehničnimi sredstvi. Z obdobjnim izpopolnjevanjem občinski redar obnovi znanje in se seznanja s novostmi s področja dela občinskega redarstva. O novostih, ki jih je prinesla novelacija zakona v letu 2017, so ministrstvu za javno upravo in za notranje zadeve skupaj s Skupnostjo občin Slovenije 29. marca 2017 izvedle strokovni posvet.

V zaključku bi poudarili, da neposredna demokracija ne pomeni glasovati, temveč pomeni posvetovanje, sodelovanje in iskanje konsenza, ki je učinkovit le, če se v proces aktivno vključujejo vsi državljani in kjer zaključno glasovanje le potrjuje, ali je odločitev sprejemljiva za večino.

Na Ministrstvu za javno upravo se aktivno zavzemamo za krepitev posvetovalnih procesov, kjer državljani lahko aktivno sodelujejo pri pripravi zakonskih rešitev. Državno upravo zavezujejo k vključevanju javnosti v postopke odločanja številni predpisi in drugi dokumenti, kot so Zakon o dostopu do informacij javnega značaja⁸ (v nadaljevanju: ZDIJZ), Poslovnik Vlade Republike Slovenije⁹ in Resolucija o normativni dejavnosti¹⁰. Z ZDIJZ se zagotavlja javnost in odprtost delovanja državnih organov, Poslovnik Vlade RS pa določa obveznost predlagatelja, da, razen izjemoma, v pripravo predpisa vključi strokovno in drugo javnost, določa minimalne roke za sodelovanje javnosti in način upoštevanja oziroma neupoštevanja posameznih pripomb. Vlada zagotavlja v postopku sprejemanja predpisov sodelovanje javnosti prek spletnega portala e-Demokracija, poleg tega pa so predlogi predpisov običajno objavljeni na spletnih straneh predlagateljev. Povezave do predlogov predpisov so objavljene tudi na spletni strani vlade.

Zaradi navedenih razlogov predloga uporabnika v taki obliki v tem trenutku ni mogoče sprejeti.

S spoštovanjem,

Pripravil/a:

Janja Jenc
Višja Svetovalka III

mag. Tanja Bogataj
državna sekretarka

⁸ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15) dostopno na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3336>, 27. 4. 2017

⁹ Poslovnik Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) dostopno na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=POSL32>, 27. 4. 2017

¹⁰ Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) dostopno na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5516>, 27. 4. 2017